

mini przewodnik

free

+ współrzędne gps

po!skaniezwykla
masa miejsc godnych uwagi

Trasa wycieczki: Powiat wrzesiński - część V (Powstańcy, cmentarze i inne)

czas trwania: 1 dzień, typ: samochodowa, liczba miejsc: 8, stopień trudności:
bardzo łatwa

wydrukuj i zabierz na wycieczkę!

Opis wycieczki

Podróż po ostatniej części trasy, po powiecie wrzesińskim proponuje zacząć w Sokołowie, gdzie znajduje się pomnik Wiosny Ludów 1848. To właśnie tutaj Polakom udało się pokonać Prusaków w bitwie pod Sokołowem. Niestety dotkliwe straty oraz brak wiary w zwycięstwo zmusiły powstańców do kapitulacji w Bardzie. Pomnik został wykonany według polecenia Cypriana Kamila Norwida, pisał: "Niech na pomniku dla poległych będzie lemieś i szabla w krzyż złożone, a nad nimi drugi krzyż. A ten pomnik niech będzie na usypanej wpierw mogiłce, bo mogiła rzecz ważna w symbolice słowiańskiej" i rzeczywiście tak go wykonano. Niestety pomnik został zburzony przez Niemców w 1940 roku i odbudowany zaraz po wojnie.

Po wizycie w Sokołowie zapraszam do zwiedzenia cmentarza parafialnego we Wrześni mieszczącego się przy ulicy Gnieźnieńskiej. Znajduje się tam kilka zabytkowych grobów z XIX i pocz. XX wieku, a także całkiem niedawno wybudowany pomnik powstańców wielkopolskich. Z Wrześni zapraszam do Grzybowa gdzie znajdują się pozostałości jednego z największych grodów w państwie pierwszych Piastów. Według archeologów gród został zbudowany między rokiem 915 a 935. Otaczający go wał, który jeszcze dzisiaj w niektórych miejscach wznosi się na wysokość 9 m, pierwotnie miał 27 m szerokości, 16 m wysokości i ok. 600 m długości! Obliczono, że do jego zbudowania nasi pradziadowie musieli użyć ok. 62 tys. m³ dębowego drewna i ok. 84 tys. m³ ziemi. Snuje się przypuszczenia, że gród mógł założyć sam Mieszko I. Dzisiaj w tym miejscu raz w roku pod koniec sierpnia odbywa się Międzynarodowy Zjazd Wojów Słowiańskich, warto przyjechać tutaj chociaż na weekend zobaczyć pojedynki rycerskie czy bitwę.

Warto zobaczyć także pobliski cmentarz, gdzie znajduje się zabytkowy drewniany kościół z XVIII wieku, wybudowany z fundacji Stanisława Trąmpczyńskiego. Na cmentarzu zobaczymy także zabytkowe groby z XIX i XX wieku, w tym pomniki powstańców, a także bardzo ciekawą kaplicę neoromańską z 1936 roku. Na sam koniec zaglądamy do Miłosławia, gdzie znajduje się podobnie jak w Sokołowie pomnik Wiosny Ludów i jest on pamiątką po drugiej zwycięskiej bitwie w tym okresie. W Miłosławiu znajduje się także ciekawa architektonicznie dawna szkoła tzw. "Stara Szkoła" zbudowana w XIX wieku z fundacji Seweryna Mielżyńskiego. Ciekawostką jest fakt, że wzorem dzieci z Wrześni także dzieci z Miłosławia w latach 1901-1904 i 1906-1907 podjęły strajki w obronie mowy ojczystej.

Kościół ewangelicki w Miłosławiu został zbudowany częściowo z funduszy króla pruskiego w XIX wieku. Tutejsza parafia skupiała okolicznych kolonistów niemieckich i miejscowych urzędników państwowych. Obecnie w kościele znajduje się Galeria Miłosławskiego Centrum Kultury. Na sam koniec zapraszam do parku aby zobaczyć pałac zbudowany w XIX wieku przez Józefa Mielżyńskiego, a następnie rozbudowany przez wielce zasłużonego dla Miłosławia Seweryna Mielżyńskiego, który nadał pałacowi kształt okazałej willi o nieregularnej bryle z górującą nad całością wieżą w stylu włoskiego renesansu. Pod koniec XIX wieku nastąpiła kolejna rozbudowa przez Józefa Kościelskiego w stylu neorenesansu, niestety obiekt został spalony podczas XX wojny światowej. Przez kilkanaście lat był w ruinie a następnie został zaadaptowany dla potrzeb szkoły najpierw podstawowej a następnie gimnazjum im. Juliusza Słowackiego.

Program wycieczki

Grzybowo

Kościół św. Michała Archanioła z XVIII w.

Pierwsza wzmianka o kaplicy w Grzybowie pochodzi z 1440 r. Obecny kościół został pobudowany w 1757 r. z fundacji właściciela wsi Stanisława Trąmpczyńskiego. W latach 1929-1930 dobudowano wieżę o konstrukcji słupowej. Wszystkie dachy są kryte gontem. Wyposażenie tego sakralnego zabytku pochodzi z XIX w. Na terenie przykościelnym znajduje się kilka grobowców z XIX i XX w. Nieopodal kościoła wzniesiono w 1936 r. kaplicę grobową w kształcie kamiennej rotundy z czterema absydami, zwieńczoną krzyżem.

52°22'01"N 17°38'36"E | na mapie:A

Grzybowo

Gród Siemomysła

Na skraju Grzybowa znajdują się okazałe pozostałości jednego z największych grodów w państwie pierwszych Piastów. Od 1988 r. na grodzisku prowadzone są systematyczne badania wykopaliskowe, które niestety z braku funduszy mogą trwać jeszcze kilkadziesiąt lat. Dotychczas przebadano zaledwie kilka procent powierzchni tej imponującej fortecy, ale już teraz można stwierdzić, że - mimo braku jakichkolwiek wzmianek w zachowanych źródłach pisanych - jej miejsce w dziejach początków państwa polskiego musiało być wyjątkowe.

Według archeologów gród został zbudowany między rokiem 915 a 935. Otaczający go wał, który jeszcze dzisiaj w niektórych miejscach wznosi się na 9 m, pierwotnie miał 27 m szerokości, 16 m wysokości i ok. 600 m długości! Obliczono, że do jego zbudowania nasi pradziadowie musieli użyć ok. 62 tys. m³ dębowego drewna i ok. 84 tys. m³ ziemi. Realizacja tak ogromnej inwestycji niewątpliwie wymagała sprawnej organizacji, opartej zapewne na autorytecie tudzież sile ekonomicznej i militarnej jakiejś wybitnej jednostki. Kim był ów człowiek?

Naukowcom trudno snuć takie rozważania, ale według jednej z hipotez założycielem grodu mógł być ojciec Mieszka I, którego Gall Anonim nazywa Siemomysłem, a zatem w jego dworzyszczu mogła stać kolebka pierwszego z naszych historycznych władców!

Wykopaliska w Grzybowie dostarczyły już wielu niezwykle ciekawych znalezisk. Jest wśród nich skarb kilkuset dirhemów arabskich i fragmentów srebrnej biżuterii z IX-X w., ale także łuski od śledzi, które przywieziono tutaj z morza, co świadczy o zamożności mieszkańców grodu i rozległych kontaktach handlowych. Z kolei niepozorny brązowy pierścień, ozdobiony typowym skandynawskim ornamentem, mógł należeć do jakiegoś wikingiego najemnika, dzięki któremu Siemomysł - jak pisze kronikarz - "pamięć przodków potroił zarówno urodzeniem, jak i godnością". Kres istnienia grodu w Grzybowie przyniosły prawdopodobnie wydarzenia z lat 30. XI w., związane z upadkiem pierwszego państwa polskiego po śmierci Mieszka II. Potężny gród opustoszał, jego pierwotna nazwa zaginęła, a liczący ponad 2,5 ha powierzchni majdan grodziska stał się na wiele wieków polem uprawnym.

Obecnie każdego lata oprócz archeologów można tutaj spotkać barwny tłum wczesnośredniowiecznych wojów, kupców i rzemieślników, którzy pod koniec sierpnia przybywają do Grzybowa na Międzynarodowy Zjazd Wojów Słowiańskich. Warto przyjechać tu choćby na weekend.

Przy okazji wizyty w tym miejscu warto również zajrzeć na pobliski cmentarz parafialny, na którym znajduje się oryginalna kaplica grobowa przedwojennych właścicieli grzybowskiego majątku (Lutomskich), naśladująca wawelską rotundę św. św. Feliksa i Adaukta z X w.

52°21'59"N 17°38'35"E | na mapie:B

Miłosław

Stara Szkoła

Piętrowy budynek o neogotyckich szczytach został zaprojektowany przez Seweryna Mielżyńskiego i zbudowany w połowie XIX w., podczas bitwy pod

Miłostawiem służył jako szpital polowy.

W okresie nasilenia polityki germanizacyjnej doszło tu, podobnie jak we Wrześni do strajków dzieci szkolnych. Kiedy nauczyciel rozdawał podręczniki w j. niemieckim, dzieci odmawiały ich przyjęcia. Odmawiały również odpowiedzi na zadawane pytania po niemiecku, zwłaszcza na lekcjach religii. Brak odpowiedzi był równoznaczny z nieobecnością na lekcji, a nieobecność dziecka w szkole była karana wysoką karą finansową dla rodziców (niekiedy nawet był to tygodniowy zarobek). Dzieci były również bite, zostawały w "kozie", przepisywały trudne teksty niemieckie i musiały uczyć się ich na pamięć.

Konsekwencją udziału w strajku, był również zapis na świadectwie, co skutkowało tym, że dzieci nie były przyjmowane do innych szkół i miały trudności w znalezieniu pracy. W czasie strajków wielką pomoc, również finansową okazał rodzinom dzieci właściciel Miłostawia - Józef Kościelski.

W tym okresie po Miłostawiu wśród dzieci krążył wierszyk:
" My z Tobą Boże rozmawiać chcemy, lecz Vater Unser -
nie rozumiemy. I nikt nie zmusi nas Ciebie tak zwać, boś
Ty nie Vater, lecz Ojciec nasz..."

52°12'02"N 17°29'20"E | na mapie:C

Miłostaw

Pomnik Wiosny Ludów

Obelisk z płyt granitowych, na froncie którego umieszczono tablicę z napisem: "Na wieczną pamięć rewolucyjnego zrywu ludu wielkopolskiego do walki o wolność narodową i sprawiedliwość społeczną i ku upamiętnieniu zwycięskiej bitwy pod Miłostawiem stoczonej dnia 30 kwietnia 1848 roku".

52°12'06"N 17°29'20"E | na mapie:D

Miłostaw

Pałac Mielżyńskich (XIX w.)

Pałac Mielżyńskich (XIX w.), park krajobrazowy.

52°11'55"N 17°29'15"E | na mapie:E

Sokołowo

Pomnik według Cypriana Norwida

Wydarzenia Wiosny Ludów 1848 r. odbyły się szerokim echem w całej Europie. Polakom pokazały, że naród nie zrezygnował z dążeń wolnościowych, ale bardzo trudno jest walczyć ze znacznie silniejszym zaborcą. Powstańcom udało się dwukrotnie pokonać Prusaków w bitwach o Miłostaw (30 kwietnia) i pod Sokołowem (2 maja). W tym drugim starciu Polacy ponieśli tak dotkliwe straty, że nie mogli podjąć dalszej akcji i 9 maja w Bardzie zmuszeni byli skapitulować.

Dla upamiętnienia boju pod Sokołowem, przy drodze nr 15, na skraju wsi postawiono okazały pomnik. Został wykonany według zaleceń Cypriana Kamila Norwida, który w jednym ze swoich listów pisał: "...Niech na pomniku dla poległych będzie lemieś i szabla w krzyż złożone, a nad nimi drugi krzyż. A ten pomnik niech będzie na usypanej wpiętej mogiłce, bo mogiła rzecz ważna w symbolice słowiańskiej".

Faktycznie, na kamiennym obelisku z 1852 r. umieszczono takie przedstawienie w formie wypukłego reliefu. Pomnik w 1940 r. zburzyli Niemcy, ale mieszkańcy wsi odszukali i ukryli jego elementy. Po wojnie obiekt zrekonstruowano.

52°20'54"N 17°33'57"E | na mapie:F

Września Cmentarz parafialny

Cmentarz rzymskokatolicki z ok. 1800 r., najstarsza mogiła pochodzi z 1848 r.

52°19'48"N 17°33'52"E | na mapie:G

Miłosław Dawny kościół ewangelicki (XIX w.)

Dawny kościół ewangelicki (XIX w.).

52°12'03"N 17°29'20"E | na mapie:H

Zdjęcia dodane przez (w kolejności): tarep, fot. J. Bulczyński, marekpic, marekpic, marekpic, , marekpic, marekpic

Trasa dodana przez: marekpic

Przewodnik wygenerowany w serwisie www.polskaniezwykla.pl. Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część ani całość Mini przewodnika nie może być reprodukowana ani przetwarzana w sposób elektroniczny, mechaniczny, fotograficzny i inny; nie może być użyta do innej publikacji oraz przechowywana w jakiegokolwiek bazie danych bez pisemnej zgody Administratora serwisu. Copyright © 2007 Polska Niezwykła

Wygenerowano:
wtorek 30 kwietnia 2024 13:27:47